

«АФГАНСКІ» ЛЕТАПІС

НЕРАЗЛУЧНЫЯ СЯБРЫ

Па-рознаму склаўся лёс двух вясковых хлопцаў – Васіля Азаронка з Верабак і Генадзя Закрэўскага са Слабады. Аднак дзве гістарычныя паралелі праляглі чырвонай рысай праз лёсы гэтых людзей. Абодва служылі ў пагранічных войсках, кожны з іх на сабе зведаў спецыфіку службы ў Афганістане: Генадзь – падчас тэрміновай службы, Васіль – кадравы афіцэр, на пасадзе начальніка штаба мотаманеўровай групы. Звесткі пра іх сабраныя і захоўваюцца ў музеі Слабадской сярэдняй школы, у экспазіцыі размешчаны фотаздымкі.

Генадзь Закрэўскі яшчэ ў школе праяўляў цікавасць да заняткаў спортам, за што неаднаразова ўзнагароджваўся граматамі. Пасля школы вучыўся ў Лепельскім гідрамеліярацыйным тэхнікуме. З другога курса, восенню 1985 года, забралі ў войска. Прызываўся разам з лепшым сябрам Віктарам Пшонкам з Вілаў, з якім сядзелі ў школе за адной партай, заставаліся неразлучнымі і ў тэхнікуме. У Віцебскім аблваенкамаце пры адборы навабранцаў пераважнае права мелі дэсантнікі, куды, маючы добрую фізічную падрыхтоўку, трапіў Віктар. Генадзя ж адабралі ў пагранічныя войскі. Першыя паўгода службы прайшлі ў вучэбнай часці горада Волжск. Адтуль адправілі на мяжу з Афганістанам. У складзе мотаманеўровай групы яму неаднаразова даводзілася бываць «за рэчкай». Непадалёк, на адной з горных заставаў на тэрыторыі Афганістана, нёс службу сябар Віктар Пшонка, з якім час ад часу перапісваліся.

Маці, Раіса Раманаўна, былая настаўніца Слабадской школы, дзе некалі вучыўся яе сын, распавядае, што першыя паўтара месяца пасля «вучэбкі» звестак ад Гены не было. Потым даслаў ліст, у якім паведамляў, што служыць на мяжы з Пакістанам. Толькі па вяртанні дадому раскажаў, што служыў на савецка-афганскай мяжы. Пра армейскія будні распавядаў мала. Казаў толькі, што было вельмі страшна. Часта нападзілі душманы, стралялі па палатках. Харчаваліся ў асноўным сухпайкамі.

У кастрычніку 1987 года адбылася доўгачаканая сустрэча школьных сяброў Гены Закрэўскага і Віці Пшонкі. Па вяртанні са службы яны атрымлівалі ў Лепельскім райваенкамаце пасведчанні ўдзельнікаў вайны, пра якую марылі як мага хутчэй забыцца. Затым разам паехалі вучыцца ў Рэчыцу ў вучылішча нафтавікоў. Пасля заканчэння вучобы Генадзя накіравалі на працу ў Сібір, у горад Новы Урынгой. Працаваў на паўвостраве Ямал. Больш за дзесяць гадоў таму Генадзь Закрэўскі памёр удалечыні ад родных мясцін.

«ЗЯЛЁНЫЯ ФУРАЖКІ»

Першы раз у Афганістане Васілю Азаронку давялося пабываць у 1984 годзе, тады камандзіроўка цягнулася ўсяго сорок пяць дзён. Манеўровая група, начальнікам якой ён быў, выконвала баявую задачу па ахове газаводу. Чарговы раз трапіў у Афганістан у 1986 годзе, калі камандзіроўка зацягнулася на дзесяць месяцаў. Вось як пра яе ўспамінае Васіль Яўгенавіч:

– У Афганістане пагранічнікі выконвалі свае звычайныя функцыі – прыкрывалі дзяржаўную мяжу СССР ад прарыву бандаў, а таксама трымалі пад кантролем караваны шлях, па якім маджахеды перапраўлялі з Ірана ў Афганістан зброю. Мотаманеўровую групу, у якой быў начальнікам штаба, размясцілі высока ў гарах. Давялося абжывацца па суседстве з «духамі», колькасць якіх, па дадзеных разведкі, даходзіла да дзвюх тысяч, а наша падраздзяленне налічвала ўсяго восемдзят чалавек. Спачатку маджахеды вельмі інтэнсіўна абстрэльвалі пазіцыі, адказвалі рэдкімі стрэламі з аўтаматычнай зброі і мінамётаў – адчуваўся недахоп боепрыпасаў, якія дастаўлялі верталётамі. У хуткім часе сітуацыя памянлася, была добра наладжана дастаўка боепрыпасаў, правільна выбранная пазіцыя дазваляла трымаць сітуацыю пад кантролем. Цяпер «духі» турбавалі толькі ноччу, але іх абстрэлы шкоды наносілі мала, бо пазіцыі «зялёных фуражак» размяшчаліся на васемсот метраў вышэй у гарах. Яскрава помніцца выпадак, калі «духі» ў нашым раёне вырашылі пераправіць вялікі караван са зброяй, але мы заміналі ім гэта зрабіць. Ноччу маджахеды пайшлі на штурм пагранічных пазіцый, але ўсё было гатова для сустрэчы «гасцей». На поўную моц працавала батарэя мінамётаў, паляцелі ручныя гранаты – нападзенне было адбіта,

ніводзін пагранічнік у баі не загінуў і нават не быў паранены. Дарэчы, за ўсе дзесяць месяцаў знаходжаньня ў гарах ні адзін салдат з мотаманеўровай групы не загінуў.

За выкананне інтэрнацыянальнага абавязку ў Афганістане ўзнагароджаны ордэнам Чырвонага Сцяга і медалём «За адзнаку ў ахове дзяржаўнай граніцы СССР».

Валерый ТУХТА

На здымках: Васіль Азаронак падчас службы ў Афганістане; Генадзь Закрэўскі (злева) з баявым таварышчам